

Čtvrtek, 12. května 2016

P8_TA(2016)0219

Gambie**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 12. května 2016 o Gambii (2016/2693(RSP))**

(2018/C 076/05)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení týkající se Gambie,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 12. března 2015 o prioritách EU pro činnost Rady OSN pro lidská práva v roce 2015 ⁽¹⁾,
  - s ohledem na několik parlamentních otázek týkajících se situace v Gambii,
  - s ohledem na prohlášení Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) ze dne 17. dubna 2016 o situaci v Gambii v oblasti lidských práv,
  - s ohledem na řadu prohlášení, která učinila delegace EU v Gambii,
  - s ohledem na usnesení Komise Africké unie ze dne 28. února 2015 o situaci v oblasti lidských práv v Gambijské republice;
  - s ohledem na prohlášení generálního tajemníka OSN Pan Ki-muna ze dne 17. dubna 2016,
  - s ohledem na zprávu Rady OSN pro lidská práva, kterou vypracoval zvláštní zpravodaj pro mučení a jiné kruté, nelidské nebo ponižující zacházení nebo trestání, dodatek: pracovní cesta do Gambie ze dne 2. března 2015,
  - s ohledem na zprávu zvláštního zpravodaje OSN pro mimosoudní, zrychlené a svévolné popravy ze dne 11. května 2015 o Gambii;
  - s ohledem na zprávu pracovní skupiny OSN pro všeobecný pravidelný přezkum ze dne 24. prosince 2014 o Gambii;
  - s ohledem na dohodu o partnerství z Cotonou podepsanou v červnu 2000,
  - s ohledem na gambijskou ústavu,
  - s ohledem na Africkou chartu pro demokracii, volby a správu věcí veřejných,
  - s ohledem na Africkou chartu lidských práv a práv národů,
  - s ohledem na Deklaraci OSN o odstranění všech forem nesnášenlivosti a diskriminace založených na náboženství či víře z roku 1981,
  - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
  - s ohledem na čl. 135 odst. 5 a čl. 123 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Yahya Jammeh převzal v roce 1994 moc v Gambii na základě vojenského převratu; vzhledem k tomu, že byl v roce 1996 zvolen prezidentem a od té doby byl za pochybných okolností zvolen ještě třikrát;

⁽¹⁾ Přijaté texty, P8_TA(2015)0079.

Čtvrtek, 12. května 2016

- B. vzhledem k tomu, že prezidentské volby jsou naplánovány na 1. prosince 2016 a parlamentní volby na 6. dubna 2017; vzhledem k tomu, že poslední prezidentské volby, které se konaly v roce 2011, odsoudilo Hospodářské společenství států západní Afriky (ECOWAS) jako volby postrádající legitimitu, které byly doprovázeny represemi a zastrašováním opozičních stran a jejich voličů;
- C. vzhledem k tomu, že pokojné protesty konané dne 14. dubna 2016 v Serekundě, předměstí hlavního města Banjul, které požadovaly volební reformu, vedly k násilné reakci ze strany bezpečnostních složek Gambie a svévolnému zatýkání protestujících, mezi nimi i několika členů Sjedinené demokratické strany (UDP); vzhledem k tomu, že opoziční člen této strany Solo Sandeng zemřel ve vazbě krátce po svém zatčení, které proběhlo za podezřelých okolností;
- D. vzhledem k tomu, že se členové Sjedinené demokratické strany znovu shromáždili dne 16. dubna 2016, aby požadovali spravedlnost za smrt pana Sandenga a propuštění dalších členů své strany; vzhledem k tomu, že policie na demonstranty použila slzný plyn a několik lidí zatkla;
- E. vzhledem k tomu, že byl zatčen další opoziční vůdce Ousainou Darboe a jiní vedoucí představitelé strany, kteří zůstávají ve vazbě, přičemž údajně utrpěli vážná zranění;
- F. vzhledem k tomu, že výkonnému řediteli nezávislé rozhlasové stanice Teranga FM Alagiemu Abdouliemu Ceesayovi, kterého dne 2. července 2015 zatkla Státní zpravodajská agentura NIA, byla nehledě na jeho vážný zdravotní stav už třikrát odepřena možnost propuštění na kauci;
- G. vzhledem k tomu, že v březnu 2016 vydala pracovní skupina OSN pro svévolné zadržování stanovisko, které bylo přijato v průběhu posledního zasedání v prosinci 2015, v němž zdůraznila, že pan Ceesay byl svévolně zbaven svobody, a vyzvala Gambii k jeho propuštění a stažení veškerých obvinění proti němu;
- H. vzhledem k tomu, že obránci lidských práv a novináři v Gambii jsou obětmi zneužívání a represivních předpisů a neustále se potýkají s pronásledováním a zastrašováním a čelí zatýkání, zadržování a násilnému mizení nebo jsou nuceni k tomu, aby odešli do exilu;
- I. vzhledem k tomu, že se v Gambii pravidelně používá mučení a další formy špatného zacházení; vzhledem k tomu, že existují zprávy o tom, že lidé jsou pravidelně brutálně mučeni nebo jsou terčem jiného špatného zacházení, jehož účelem je získat „příznání“, která jsou pak použita u soudu, jak ukazuje zpráva vypracovaná v návaznosti na návštěvu zvláštního zpravodaje OSN pro mučení a jiné kruté, nelidské nebo ponižující zacházení nebo trestání v Gambii v roce 2014;
- J. vzhledem k tomu, že Státní zpravodajská agentura a policie se pravidelně dopouštějí svévolného zatýkání, jako v případě bývalého náměstka ministra zemědělství Ousmana Jammeha a islámských učenců Sheikha Omara Colleyho, Imana Ousmana Sawaneho a Imama Cherna Gassama, a osoby jsou často zadržovány bez obvinění i více než 72 hodin, což je lhůta, v níž je nutné podezřelou osobu předvést před soud, což je v rozporu s ústavou;
- K. vzhledem k tomu, že stávající předpisy proti homosexualitě v Gambii vedou k ukládání dlouhých trestů odnětí svobody a vysokých pokut za „závažnou homosexualitu“; vzhledem k tomu, že osoby LBGTI jsou často obětmi útoků, hrozeb nebo svévolného zatýkání ze strany bezpečnostních sil, přičemž některé z nich byly v zájmu vlastní bezpečnosti donuceny opustit zemi;
- L. vzhledem k tomu, že Gambie, v níž se téměř čtvrtina obyvatel potýká s chronickým nedostatkem potravin, je jednou z patnácti nejchudších zemí na světě; vzhledem k tomu, že tato země je velmi závislá na mezinárodní pomoci; vzhledem k tomu, že od roku 2015 požádalo o azyl v EU 14 475 Gambijců;
- M. vzhledem k tomu, že situace v oblasti lidských práv, demokracie a právního státu v Gambii vzbuzuje značné obavy; vzhledem k tomu, že EU se těmito otázkám věnuje od roku 2009 v rámci dialogu vedeného v souladu s článkem 8 Dohody z Cotonou, že však bylo dosaženo jen malého pokroku;

Čtvrtek, 12. května 2016

- N. vzhledem k tomu, že v důsledku obav týkajících se situace v oblasti lidských práv Evropská unie podstatně omezila pomoc poskytovanou Gambii, přestože zůstává největším poskytovatelem pomoci pro tuto zemi, kdy na národní orientační program v období 2015–2016 vyčlenila celkem 33 milionů EUR; vzhledem k tomu, že po omezení této pomoci prezident Jammeh náhle v červnu 2015 vyhostil chargé d'affaires EU v Gambii Agnes Guillardovou;
- O. vzhledem k tomu, že národní orientační program pro Gambii na období 2015–2016 zajišťuje investice do zemědělství a potravinové bezpečnosti a také do odvětví dopravy, že však na rozvoj občanské společnosti, demokratickou státní správu nebo prosazování lidských práv a právního státu nejsou vyčleněny žádné prostředky;
- P. vzhledem k tomu, že Gambie je členem společenství ECOWAS; vzhledem k tomu, že v červenci 2014 byla mezi EU a společenstvím ECOWAS uzavřena dohoda o hospodářském partnerství, která bude ratifikována v roce 2016; vzhledem k tomu, že tato dohoda povede nejen k rozšíření spravedlivého obchodu, ale také k upevnění lidských práv a dosažení cílů udržitelného rozvoje;
- Q. vzhledem k tomu, že Gambie je členským státem Africké unie, smluvní stranou Africké charty a signatářem Africké charty pro demokracii, volby a správu věcí veřejných;
- R. vzhledem k tomu, že zákon o změně volebního práva z roku 2015 vedl k tomu, že být členem opoziční strany je velice nákladné, že se Gambie stala jednou z nejdražších zemí, pokud jde o možnost ucházet se o veřejný post, a že v rámci tohoto procesu došlo k omezení práv občanů;
- vyjadřuje své hluboké znepokojení nad rychle se zhoršující bezpečnostní situací a situací v oblasti lidských práv v Gambii a odsuzuje útoky proti pokojným demonstrantům, k nimž došlo ve dnech 14. a 16. dubna 2016;
  - vyzývá k okamžitému propuštění všech protestujících, kteří byli zadrženi v souvislosti s protesty ve dnech 14. a 16. dubna 2016; požaduje, aby vláda Gambijské republiky zajistila všem podezřelým zadrženým za údajnou účast v pokusu o neústavní změnu vlády řádný proces; vyzývá gambijské orgány, aby za všech okolností zaručily fyzickou a psychickou nedotknutelnost těchto podezřelých a bez odkladu poskytly zraněným osobám lékařské ošetření; vyjadřuje své znepokojení nad svědectvími, která dokládají mučení a špatné zacházení s dalšími vězni;
  - naléhavě vyzývá gambijské orgány, aby urychleně provedly nezávislé vyšetřování těchto událostí, a vyjadřuje své vážné znepokojení zejména nad údajným úmrtím opozičního aktivisty Sola Sandenga ve vazbě;
  - důrazně odsuzuje případy násilného mizení, svévolného zatýkání, mučení a jiného porušování lidských práv zaměřené na nesouhlasné hlasy, včetně novinářů, obránců lidských práv, politických oponentů a kritiků a také lesbiček, gayů, bisexuálních a transgenderových osob, k nimž dochází za vlády Yahyi Jammeha; vyzývá k tomu, aby byly osoby zadržované v izolaci buď postaveny před soud, nebo propuštěny;
  - vyzývá EU a Africkou unii, aby spolupracovala s Gambií na zavedení záruk proti mučení, nezávislého přístupu k vězňům a reformy všech právních předpisů, které jsou v rozporu s právem na svobodu projevu, sdružování a pokojné shromažďování, včetně trestných činů pobožování, pomluvy a „šíření nepravdivých informací“ obsažených v trestním řádu a novele informačního a komunikačního zákona z roku 2013, jehož součástí je cenzura vyjádření na Internetu;
  - vyzývá Gambii, aby ratifikovala Úmluvu OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestání;
  - vyzývá gambijskou vládu, aby vyšetřila důkazy týkající se případů porušování lidských práv ze strany Státní zpravodajské agentury, vypracovala právní předpisy, které by se zabývaly problematikou rovných práv občanů, včetně problematiky nerovnosti mezi muži a ženami, a aby v souladu s pařížskými zásadami týkajícími se institucí činných v oblasti lidských práv pokračovala v plánech na vytvoření výboru pro lidská práva, který by vyšetřoval případy údajného porušování lidských práv a sledoval je;

Čtvrtek, 12. května 2016

8. naléhavě vyzývá vládu Gambie a regionální orgány, aby přijaly veškerá nezbytná opatření, která by zabránila diskriminaci osob LGBTI, útokům na ně a jejich kriminalizaci, a aby zaručila jejich právo na svobodu projevu, mj. tím, že odstraní z gambijského trestního řádu ustanovení, která staví tyto osoby mimo zákon;
9. vyzývá gambijské orgány, aby zabránily veškeré náboženské diskriminaci a podporovaly mírumilovný inkluzivní dialog mezi všemi společenstvími a konaly v jeho prospěch;
10. vyzývá společenství ECOWAS a Africkou unii, aby se i nadále angažovaly v otázce neustálého porušování lidských práv ze strany gambijského režimu; připomíná, že bezpečnost a stabilizace jsou v oblasti západní Afriky stále značným problémem, a trvá na tom, že je nutné, aby Africká unie a společenství ECOWAS pozorně sledovaly situaci v Gambii a udržovaly s gambijskými orgány neustálý politický dialog týkající se upevňování demokracie a právního státu;
11. naléhavě vyzývá vládu Gambijské republiky, aby před prezidentskými volbami, které se mají konat v prosinci 2016, ratifikovala Africkou chartu pro demokracii, volby a správu věcí veřejných;
12. vyzývá gambijskou vládu, aby se se všemi opozičními stranami zapojila do skutečného dialogu týkajícího se legislativních a politických reforem, které by v souladu s mezinárodními závazky této země zajistily svobodné a spravedlivé volby a zaručily dodržování svobody sdružování a shromažďování; připomíná, že plné zapojení opozice a nezávislé občanské společnosti do nezávislých a svobodných voleb je důležitým faktorem úspěchu těchto voleb;
13. vyzývá mezinárodní společenství, včetně místních organizací na ochranu lidských práv a nevládních organizací, a dále delegaci EU v Gambii a další příslušné mezinárodní instituce, aby aktivně sledovaly volební proces, zejména s ohledem na zajištění veřejného dodržování svobody sdružování a shromažďování;
14. vyzývá vládu Gambie, aby přijala veškerá nezbytná opatření, která by za všech okolností zaručila neomezené dodržování svobody projevu a svobody tisku; vyzývá v této souvislosti k reformě ustanovení informačního a komunikačního zákona, tak aby byly právní předpisy této země v souladu s mezinárodními normami;
15. je znepokojen tím, že národní orientační program na období 2015–2016 neobsahuje žádnou finanční podporu občanské společnosti nebo demokratického vládnutí či finanční prostředky na podporu právního státu a ochrany lidských práv; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby se problematika demokratického vládnutí, právního státu a ochrany lidských práv stala centrem pozornosti v rámci jakékoli budoucí dohody o rozvojové spolupráci, o níž by se mezi EU a Gambií uvažovalo;
16. vyzývá delegaci EU v Gambii, aby využila všech dostupných nástrojů, včetně Evropského nástroje pro demokracii a lidská práva, k aktivnímu sledování vazebních podmínek v Gambii, aby doprovázela a sledovala vyšetřování zabývající se potlačením protestů ze dne 14. a 16. dubna 2016 ze strany vlády a zacházení s protestanty ve vazbě a aby dále zintenzivnila své úsilí o zapojení členů opozice, studentských vůdců, novinářů, obránců lidských práv, zástupců odborů a vedoucích představitelů osob LGBTI;
17. naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby v souladu s článkem 96 Dohody z Cotonou vedly veřejné konzultace a uvažovaly o zmrazení veškeré nehumanitární pomoci poskytované gambijské vládě a o zavedení zákazu cestování a dalších cílených sankcí proti úředníkům odpovědným za porušování lidských práv;
18. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise / vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Africké unii, vládám a členským státům Hospodářského společenství států západní Afriky, vládě a parlamentu Gambie, generálnímu tajemníkovi OSN, Radě OSN pro lidská práva a Smíšenému parlamentnímu shromáždění AKT-EU.